پایەکانی ئیسلام

[kurdish – کوردی – كردي]

شێخ محمد صالح العثیمین

وەرگێڕانی: محمد عبد الرحمن

پێداچونەوەی: پشتیوان سابیر عەزیز

2013 - 1434

IslamHouse.com

أركان الإسلام

« باللغة الكردية »

محمد صالح العثيمين

ترجمة: محمد عبد الرحمن

مراجعة: بشتيوان صابر عزيز

2013 - 1434

IslamHouse.com

پایەکانی ئیسلام

پایەکانی ئیسلام: بریتییە لەو بنچینانەی کەوا ئاینی ئیسلامی لە سەر بنیات نراوە و بریتییە لە پێنج پایە کە باسکراون لەو فەرموودەیەی کە (ابن عمر رضي الله عنه) لە پێغەمبەرەوە (صلى الله عليه وسلم) دەیگێڕێتەوە کەوا فەرموویەتی: « بُنِيَ الإِسْلاَمُ عَلَى خَمْسَةٍ: عَلَى أَنْ يُوَحَّدَ اللَّهُ ـ وفي رواية: عَلَى خَمْسٍ ـ: شَهَادَةِ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدَاً عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، وَإِقَامِ الصَّلاَةِ، وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ، وَصِيَامِ رَمَضَانَ، وَالْحَجِّ »، فَقَالَ رَجُلٌ: الْحَجِّ وَصِيَامِ رَمَضَانَ، قَالَ: لاَ، ((صِيَامِ رَمَضَانَ وَالْحَجِّ)) هَكَذَا سَمِعْتُهُ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ (صلى الله عليه وسلم)(١).

واتە: ئیسلام بنیات نراوە لە سەر پێنج پایە: لە سەر ئەوەی کەوا خوا بە تەنها بپەرسترێت - وە لە ریوایەتێکی تردا هاتووە: شایەتی دان بەوەی کەوا هیچ پەرستراوێك نییە شایستەی پەرستن بێت جگە لە خوا، وە بەڕاستی (مُحمّد صلى الله عليه وسلم) عەبد و پێغەمبەری خوایە، و ئەنجامدانی نوێژ، و زەکات دان، و ڕۆژووی ڕەمەزان، و حەج کردن، پیاوێك وتی: حەج کردن و ڕۆژووی ڕەمەزان، (ابن عمر) فەرمووی: نەخێر، ڕۆژووی ڕەمەزان و حەج کردن، بەم شێوە بیستوومە لە پێغەمبەرەوە (صلى الله عليه وسلم).

١ ـ شایەتی دان بەوەی کەوا هیچ پەرستراوێك نییە شایستەی پەرستن بێت جگە لە خوا، وە بەڕاستی (محمد صلی الله علیه وسلم) عەبد و پێغەمبەری خوایە: بریتییە لە باوەڕێکی یەکلا و بێگومان کەوا بە شایەتی دان بە زمان دەریدەبڕێت، ئەوەندە یەکلا و بێگومانە لەو باوەڕەیدا وەکو بڵێی بە چاو دەیبینێت، وە ئەم شایەتی دانە کراوە بە یەك پایە لە گەڵا ئەوەی کە شایەتی پێدراو لە دانەیەك زیاترە:

ئەمەش یان لە بەر ئەوەیە کەوا پێغەمبەر (صلی الله علیه وسلم) ڕاگەیەنەرە لە لایەن خوای گەورەوە، ئەوا شایەتی دان بۆی بە عەبدایەتی و پێغەمبەرایەتی لە تەواوکەری شایەتی دانە بەوەی کە هیچ پەرستراوێك نییە شایستەی پەرستن بێت جگە لە خوا.

وە یان لە بەر ئەوەیە کەوا ئەم دوو شایەتی دانە بنچینە و بنەمای ڕاست و دروستێتی و قەبوڵاکردنی کردەوەکانە، چونکە هیچ کردەوەیەك ڕاست و دروست نییە و قەبوڵیش ناکرێت ئیللا بە نیەت پاکی بۆ خوای گەورە و شوێنکەوتنیش بۆ پێغەمبەرەکەی (صلی الله علیه وسلم) نەبێت:

چونکە بە (نیەت پاکی بۆ خوای گەورە / الإخلاص لله) شایەتی (هیچ پەرستراوێك نییە شایستەی پەرستن بێت جگە لە خوا) بە دی دێت، وە بە (شوێنکەوتن بۆ پێغەمبەرەکەی صلی الله

علیه وسلم) شایەتی (بەڕاستی مُحمَّد صلی الله علیه وسلم عەبد و پێغەمبەری خوایە) بە دی دێت.

وە لە بەرهەمەکانی ئەم شایەتومانە گەورەیە: ئازادکردنی دڵ و دەروونە لە بەندایەتی کردن بۆ دروستکراوەکان و هەروەها لە شوێنکەوتنیش بۆ جگە لە پێغەمبەران.

٢ـ وە ئەنجامدانی نوێژ بە ڕێکوپێکی بریتییە لە: پەرستنی خوای گەورە بە کردنی نوێژەکان لە سەر شێوازێکی ڕێك و ڕاست و بەردەوام و تەواو و کامڵ لە ڕووی کاتەکان و شێوەی ئەنجامدانیەوە.

وە لە بەرهەمەکانی نوێژ کردن: فراوان بوونی سنگ و ئۆقرەگرتنی چاو و ڕێگری کردن لە خراپەکاری و تاوان.

٣ـ زەکات دان بریتییە لە: پەرستنی خوای گەورە بە بەخشینی ئەندازەی واجب کراو لەو ماڵانەدا کەوا حەقی زەکاتی تێدایە.

وە لە بەرهەمەکانی زەکات دان: پاك کردنەوەی دەروونە لە ڕەوشتی سوکی ڕەزیلی و چاوچنۆکی، هەروەها پڕکردنەوەی پێداویستی ئیسلام و موسڵمانان.

٤ـ ڕۆژووی مانگی ڕەمەزان بریتییە لە: پەرستنی خوای گەورە بە خۆگرتنەوە لە بەتاڵکەرەوەکانی ڕۆژوو لە ڕۆژی ڕەمەزاندا.

وه له بهرههمهكانی ڕۆژوو: ڕاهێنانی دهروونه له سهر وازهێنان له شته خۆش و خوازراوهكان به مهبهستی دهستخستنی ڕهزامهندی خوای گهوره.

٥ ـ حهج كردنی ماڵی خوا بریتییه له: پهرستنی خوای گهوره به ڕۆیشتن بۆ ماڵه حورمهتگیراوهكهی بۆ ئهنجامدانی دروشمهكانی حهج.

وه له بهرههمهكانی حهج كردن: ڕاهێنانی دهروونه له سهر بهخشینی توانای ماڵی و جهستهیی له گوێڕایهڵی كردنی خوای گهوره، له بهر ئهمه

حهج كردن جۆرێكه له جیهاد و تێكۆشان له پێناوی خوای گهوره.

ئهم بهرههمانهی كه باسمان كردن بۆ ئهم پایه و بنهمایانهی ئیسلام و ئهوانهش كه باسمان نهكردوون ئهم ئوممهته وا لێدهكات كهوا ببێت به ئوممهتێكی موسڵمانی پاك و بێگهرد و دینداری ئهنجامبدات بۆ خوا به دینی حهق و ڕاستی، وه ڕهفتار بكات له گهڵ دروستكراوهكانی خوادا به دادپهروهری و ڕاستگۆیهتی، چونكه دروشم و ئهحكامه شهرعیهكانی تری جگه لهم پایانه چاك دهبێت به چاك بوونی ئهمانه، وه بارودۆخ و حاڵی ئوممهت چاك دهبێت به چاك بوونی باری ئاینی

ئوممەت، وە بە ئەندازەی لە دەست چوونی چاكێتی باری ئاینی ئوممەت چاكێتی و باش بوونی حاڵ و بارودۆخی لە دەست دەچێت و دەفەوتێت.

جا هەر كەسێك دەیەوێت ئەمەی بۆ ڕوونببێتەوە ئەوا با ئەم ئایەتانە بخوێنێتەوە:

خوای گەورە فەرموویەتی: ﴿وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَى آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَرَكَاتٍ مِنْ السَّمَاءِ وَالأَرْضِ لَفَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَرَكَاتٍ مِنْ السَّمَاءِ وَالأَرْضِ وَلَكِنْ كَذَّبُوا فَأَخَذْنَاهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ (٩٦) أَفَأَمِنَ أَهْلُ الْقُرَى أَنْ يَأْتِيَهُمْ بَأْسُنَا بَيَاتاً وَهُمْ نَائِمُونَ (٩٧) أَوَأَمِنَ أَهْلُ الْقُرَى أَنْ يَأْتِيَهُمْ بَأْسُنَا ضُحًى وَهُمْ يَلْعَبُونَ (٩٨) أَفَأَمِنُوا مَكْرَ اللَّهِ فَلا يَأْمَنُ مَكْرَ اللَّهِ إِلاَّ الْقَوْمُ الْخَاسِرُونَ (٩٩) ﴾ [الأعراف].

واتە: بەڕاستی ئەگەر خەڵكی شار و دێهاتەكان باوەڕبێنن و لە خوا بترسن و خۆپارێزی بكەن لە تاوان ئەوا ئێمە دەرگاكانی خێر و فەڕی ئاسمان و زەوییان بۆ دەكەینەوە بەڵام ئەوان حەق و ڕاستیان بە درۆ خستەوە بۆیە ئێمەش لەناویانمان برد بە هۆی كردەوەكانی خۆیانەوە، ئایا خەڵكی شار و دێهاتەكان دڵنیان لەوەی كەوا لە شەودا سزامان نایانگرێتەوە لە كاتێكدا كە خەوتوون ؟ یان ئایا خەڵكی شار و دێهاتەكان دڵنیان لەوەی كەوا لە كاتی چێشتەنگاودا سزامان نایانگرێتەوە لە كاتێكدا كە یاری دەكەن ؟ ئایا ئەوان دڵنیان لە مەكری خوا بەڕاستی

کەس دڵنیا نییە لە مەکری خوا ئیللا خەڵکانێکی خەسارۆمەند نەبن.

وە با بڕوانێتە مێژووی خەڵکانی ڕابردوو، چونکە بەڕاستی مێژوو پەند و ئامۆژگارییە بۆ خاوەن بیر و هۆشەکان، وە چاو ڕۆشنییە بۆ ئەوانەی کەوا پەردە سەر دڵی نەگرتوون، خواش یارمەتیدەرە.

=======================

(١) رواه البخاري، كتاب الإيمان، باب الإيمان وقول النبي صلى الله عليه وسلم: "بُنِيَ الإسلام على خمس"، رقم: (٨)، ورواه مسلم، كتاب الإيمان، باب بيان أركان الإسلام ودعائمه العظام، رقم: (١١١).

(٢) سەرچاوە: سایتی بەهەشت.